

В. О. Коновал

перший заступник начальника управління інформаційно-комунікаційних систем та захисту інформації апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), здобувач кафедри інформаційної політики та електронного урядування Національної академії державного управління при Президентові України

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В МІСТІ КИЄВІ

У статті досліджено поточний стан впровадження електронного урядування у м. Києві. Проаналізовано основні нормативно-правові акти столиці, які регулюють розвиток цієї сфери. Розглянуто ефективність роботи веб-сайту міської держадміністрації, функціонування системи електронного документообігу, організацію діяльності центрів надання адміністративних послуг, інші інформаційно-аналітичні системи, пріоритетні напрямки подальшого розвитку електронного урядування, а також наміри перетворити столицю в «розумне місто». Окреслено основні проекти електронного урядування, які успішно втілені у м. Києві.

Ключові слова: електронне урядування в м. Києві, електронний документообіг, адміністративні послуги, центри надання адміністративних послуг, смарт сіті.

Постановка проблеми. Згідно з Концепцією розвитку електронного урядування в Україні впровадження електронного урядування передбачає створення якісно нових форм організації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх взаємодію з громадянами та суб'єктами господарювання шляхом надання доступу до державних інформаційних ресурсів, можливості отримувати електронні адміністративні послуги, звертатися до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням Інтернету [1].

За результатами міжнародного оцінювання розвитку електронного урядування «United Nations E-Government Survey 2016. E-Government in Support of Sustainable Development» (проводиться раз на два роки), яке було оприлюднено в липні 2016 року, Україна поліпшила свої позиції на 25 пунктів та посіла 62 місце серед 193 країн-членів Організації Об'єднаних Націй [11].

Дещо раніше, наприкінці 2015 р., було оприлюднено результати дослідження стану та перспектив розбудови е-урядування та адмінпослуг у 100 найбільших містах України, реалізоване коаліцією неурядових організацій [8]. За результатами дослідження було визначено органи публічної влади м. Києва як лідерів у сфері використання елементів і технологій електронного урядування за напрямками. Зо-

крема, відзначено ефективність функціонування офіційного веб-сайту Київської міської ради, розвинену систему внутрішнього документообігу у столичних органах публічної влади м. Києва, а також суттєві здобутки щодо організації надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг.

Зазначене актуалізує необхідність дослідження організаційно-правових механізмів впровадження електронного урядування у м. Києві. Адже успішний досвід столиці може бути використаний в усій державі як найкраща практика.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Впровадження системи електронного урядування у публічне управління України аналізують у своїх працях вітчизняні науковці: О. Голубуцький, В. Єганов, І. Клименко, К. Линьов, І. Погребняк, А. Семенченко, О. Шевчук та ін. Їхні дослідження стосуються переважно розвитку електронного урядування на національному рівні в Україні. Втім, в Україні процес впровадження електронного урядування є двовекторним, тобто ініціюється як «згори» на рівні центральних органів публічної влади, так і «знизу» на рівні місцевих органів. Зважаючи на це, особливої уваги заслуговує місцевий рівень організації публічного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема досвід столиці нашої держави як міста,

що має значні передумови та переваги у своєму розвитку. Це питання залишається недостатньо розробленим та висвітленим.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження організаційно-правових механізмів впровадження електронного урядування у м. Києві, а також визначення поточного стану використання інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні столицею.

Виклад основного матеріалу. Впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні є складним процесом, що вимагає вирішення цілого комплексу взаємозалежних політичних, правових, адміністративних і технологічних проблем та, відповідно, фінансових витрат.

Варто зазначити, що незважаючи на значний прогрес у галузі законодавчого регулювання процесів інформатизації в державі, вітчизняне законодавство відстає від світових процесів розвитку інформаційного суспільства. У цій сфері діють такі нормативно-правові акти: Закони України «Про Національну програму інформатизації» та «Про Концепцію Національної програми інформатизації»; Порядок формування та виконання регіональної програми і проекту інформатизації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 644 від 12 квітня 2000 р.; постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку обов'язкових етапів робіт під час проектування, впровадження та експлуатації засобів інформатизації» № 121 від 4 лютого 1998 р., «Про заходи щодо посилення контролю за обґрунтованістю проектів інформатизації діяльності центральних органів виконавчої влади» № 160 від 16 лютого 1998 р.; розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» № 2250-р від 13 грудня 2010 р. та інші.

Впровадження електронного урядування у столиці відбувається відповідно до Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року (затверджена рішенням Київської міської ради № 824/7060 від 15 грудня 2011 р.) [4], однією з головних стратегічних ініціатив якої було визначено «електронний уряд», зокрема впровадження сучасних технологій міського управління.

Відповідно до Стратегії, створення електронного уряду в м. Києві має на меті:

- спрощення і прискорення взаємодії населення, бізнесу із службами міста;
- підвищення прозорості внутрішніх адміністративних процесів;

- кращу керованість системи міського управління, можливість наглядного відстеження роботи окремих служб;

- скорочення видатків на утримання адміністративного апарату.

Водночас визначено, що під час роботи з населенням електронний уряд у столиці забезпечить:

- надання офіційної інформації, документів, шаблонів тощо;
- двосторонню комунікацію в оперативному режимі;
- можливість здійснення юридичних і фінансових транзакцій;
- доступність інформації від окремих функцій міськадміністрації та всього апарату загалом для широкої громадськості.

Відповідно до Стратегії, в напрямку поліпшення внутрішніх процесів міської адміністрації передбачено:

- координацію окремих функцій міста у єдиній налагодженій системі;
- прискорення інформаційного обміну;
- поліпшення керованості та надійності внутрішніх процесів;
- організацію системи відстеження роботи окремих служб, можливість своєчасної та незаангажованої оцінки результатів [4].

Конкретизація і деталізація заходів Стратегії щодо зазначених питань знайшла своє відображення у Міській цільовій програмі розвитку електронного урядування в місті Києві на період 2012–2014 рр. (затверджена рішенням Київської міської ради № 602/6838 від 10 листопада 2011 р.). Одним із ключових завдань цієї програми було створення інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва» (ІТС ЄІПК). Зупинімося докладніше на ньому. Метою створення ІТС ЄІПК стала розбудова сучасної європейської системи державного управління (ланка – регіональний рівень) у сферах фінансів, економіки, будівництва, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, транспорту та зв'язку, інформації із використанням інформаційно-комп'ютерних технологій для задоволення потреб органів державної влади та місцевого самоврядування, бізнесу і мешканців м. Києва. Під час створення системи електронного документообігу були закладені такі принципи: стійкість, безперервність, оперативність, захищеність.

Основну частину робіт із впровадження ІТС ЄІПК виконано у 2012–2013 рр. Система по-

будована на спеціалізованому програмному забезпеченні «АСКОД» вітчизняної компанії, яке має експертний висновок про відповідність нормативним документам у сфері технічного захисту інформації, виданого Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України. У Київській міській державній адміністрації використовується «АСКОД-корпоративний», «АСКОД-веб» та «АСКОД-мобільний».

З 1 січня 2013 р., після проведення робіт з адаптації програмного забезпечення «АСКОД» до вимог міської держадміністрації, система була впроваджена у секретаріаті Київради, структурних підрозділах КМДА (апараті, департаментах, управліннях, службах), у РДА, організаціях та підприємствах, що належать до комунальної власності міста [6].

В ІТС ЄІПК автоматизовані всі процеси діловодства (службова кореспонденція, звернення громадян, нормативно-розпорядчі документи, запити ЗМІ, публічна інформація, внутрішня кореспонденція), впроваджено електронно-цифровий підпис (ЕЦП) документів із застосуванням надійних засобів захисту.

Лише протягом 2013–2014 рр. кількість зареєстрованих документів, підписаних ЕЦП, складала понад 250 тис. З 1 листопада 2014 р. в ІТС ЄІПК введено повний електронний документообіг, тобто в межах системи вся службова кореспонденція функціонує у вигляді електронних документів з ЕЦП, крім вихідних документів, які надсилаються адресатам за межі системи. Станом на 1 січня 2015 р. база даних ІТС ЄІПК містить понад 1 млн. 754 тис. реєстраційних карток документів [5].

Наступним вагомим напрямком упровадження електронного урядування на місцевому рівні у державі в цілому та у м. Києві зокрема стали процеси, пов'язані з наданням адміністративних послуг не безпосередньо суб'єктами надання адміністративних послуг, а через центри надання адміністративних послуг (ЦНАП).

Центри надання адміністративних послуг утворюються при виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) та районних у м. Києві державних адміністраціях. Упродовж 2011–2013 рр. у столиці було утворено 11 ЦНАПів (1 міський та 10 районних). Більшість ЦНАПів утворено на базі дозвільних центрів, які розпочали свою діяльність ще у 2007 р. згідно із Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» і забезпечували надання

адміністративних послуг із видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Таким чином, дозвільні центри стали складовою ЦНАПів.

Усі ЦНАПи столиці мають однаковий організаційно-правовий статус. Однак, якщо міський ЦНАП станом на 1 березня 2016 р. надає 132 адміністративні послуги, то кількість адміністративних послуг, які надаються через районні ЦНАПи, коливається у межі 62–92 послуг. Водночас, у зв'язку із здійсненням політики деконцентрації, збільшується кількість адміністративних послуг, які передаються від прямого надання суб'єктами надання адміністративних послуг до надання через ЦНАПи. Так, із 2013 р. щорічно додається у середньому 20% адміністративних послуг, які мають надаватися через ЦНАПи як на рівні міста, так і на рівні районів столиці [3].

У 2011 р. створено веб-портал адміністративних послуг у м. Києві, який забезпечує висвітлення повної інформації щодо надання адміністративних послуг та видачі документів дозвільного характеру, моніторинг звернень суб'єктів господарювання, формування технологічних карт руху дозвільних справ, надання адміністративних послуг, електронний документообіг щодо видачі документів дозвільного характеру та надання адміністративних послуг, а також автоматизований обмін даними між державними адміністраторами, міськими структурами та територіальними органами центральних органів виконавчої влади, завдяки чому вдалося уніфікувати процедуру надання адміністративних послуг.

Загалом надання адміністративних послуг в електронному вигляді почало активно розвиватися лише наприкінці 2014 р. У 2015 р. органами ЦНАП у м. Києві було розглянуто 486 тис. звернень громадян щодо надання адміністративних послуг, а також реалізовано низку нововведень, які покращують швидкість та якість надання адміністративних послуг у столиці [10, с. 28].

З метою напрацювання стратегічного бачення розвитку ЦНАПів у м. Києві на середньострокову перспективу затверджено Концепцію розвитку центрів надання адміністративних послуг у місті Києві на 2016–2018 рр. (рішення Київської міської ради № 860/860 від 28 липня 2016 р.) [3].

Основними завданнями Концепції є:

– забезпечення передумов для створення належної системи управління сферою надан-

**Пріоритетні проекти та заходи комплексної міської цільової програми
«Електронна столиця» на 2015–2018 рр.**

Пріоритетні проекти	Заходи інформатизації
Інтеграційні проекти, покликані підвищити ефективність створення нових та інтеграцію існуючих інформаційних систем	– модернізація та функціональне розширення інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний веб-портал територіальної громади м. Києва»; – модернізація інформаційно-телекомунікаційних систем єдиного інформаційного простору територіальної громади м. Києва; – створення мережевої інфраструктури Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних у м. Києві державних адміністрацій, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста; – модернізація та функціональне розширення програмно-технічного комплексу інформаційно-довідкової служби Call-центр, супровід програмно-апаратного комплексу інформаційно-довідкової служби Call-центр, забезпечення безперервного доступу структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних у м. Києві державних адміністрацій та комунальних підприємств до інформаційно-довідкової служби Call-центр; – модернізація і функціональне розширення апаратних комплексів для поточних та перспективних завдань.
Проекти, спрямовані на забезпечення інформаційної безпеки міста	– формування єдиної політики безпеки в інформаційно-телекомунікаційному середовищі міста шляхом впровадження таких механізмів управління технічним захистом інформації: правового, організаційного, організаційно-правового, ресурсного, інформаційно-аналітичного та інших; – закриття можливих каналів витоку інформації на об'єктах інформаційної діяльності підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва; – створення комплексних систем захисту інформації з підтвердженою відповідністю в інформаційно-телекомунікаційних системах, у яких здійснюється (передбачається) обробка державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом (зокрема службової інформації структурних підрозділів Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних у м. Києві державних адміністрацій, конфіденційної інформації про особу (персональні дані) тощо); – створення комплексів технічного захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності, в яких циркулює (передбачається циркуляція) мовна інформація з обмеженим доступом; – забезпечення належного стану впроваджених систем захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності та в інформаційно-телекомунікаційних системах, що експлуатуються у структурних підрозділах Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних у м. Києві державних адміністрацій, підприємствах, установах та організаціях, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва; – впровадження заходів щодо технічного захисту від модифікації, блокування та спотворення відкритої інформації, яка належить до державних інформаційних ресурсів, а також відкритої інформації про діяльність суб'єктів владних повноважень, яка оприлюднюється в Інтернеті, інших глобальних інформаційних мережах і системах або передається телекомунікаційними мережами (далі – відкрита інформація), зокрема інформації про діяльність підрозділів, яка розміщується на офіційному веб-сайті Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації); – забезпечення функціонування впровадженої системи підготовки осіб, які безпосередньо відповідають за захист інформації на об'єктах інформаційної діяльності, та підвищення їхньої кваліфікації.
Масштабні галузеві проекти	– створення і впровадження комплексної інформаційно-аналітичної системи управління фінансово-господарською діяльністю в м. Києві; – створення веб-порталу «Єдиний освітній простір міста Києва»; – створення інформаційно-аналітичної системи «Електронна медицина»; – створення веб-порталу надання адміністративних послуг; – створення єдиної інформаційно-аналітичної системи фінансового планування м. Києва.

ня адміністративних послуг, взаємозв'язку та підпорядкування міського та районного рівня ЦНАПів;

- затвердження переліку адміністративних послуг, які надаються через ЦНАПи, уніфікація такого переліку на рівні міста і районів, розмежування адміністративних та державних і публічних послуг, які не є адміністративними, на території м. Києва;

- створення належної матеріально-технічної бази ЦНАПів на території м. Києва, збільшення кількості адміністраторів ЦНАПів;

- створення розгалуженої мережі ЦНАПів на території м. Києва;

- створення передумов для переведення надання максимально можливої кількості адміністративних послуг в електронний вигляд, зокрема за допомогою ідентифікатора користувача «Картка киянина» та через веб-портал надання адміністративних послуг у м. Києві.

Розглянемо наступний елемент системи електронного урядування столиці – офіційний веб-сайт Київської міської державної адміністрації [9]. За оцінками експертів, цей інтернет-портал є одним із найкращих в Україні, враховуючи такі критерії, як доступ до інформації, зворотній зв'язок із громадськістю, адміністративні послуги, доступ до публічної інформації, зручність користування веб-сайтом. Окрім інформації про діяльність місцевої влади, актуальні питання столиці, ресурс містить розділ «Е-місто» з такими напрямками: портал електронних петицій, ваш будинок, містобудівний кадастр, адмінпослуги, ордери на розриття, «Картка киянина», електронна система запису до дошкільних навчальних закладів, система обліку публічної інформації, міський наземний громадський транспорт онлайн, громадське обговорення проектів нормативно-правових актів, інтерактивна карта звернень громадян, карта відновлення комунальних послуг, Київ'аудит, Kyiv smart city, промисловість і наука Києва, ІС управління майном територіальної громади Києва, оцінка стану підземних пішохідних переходів. Усе це значно полегшує мешканцям столиці вирішення нагальних проблем та отримання необхідної інформації.

Нині головним програмним документом у сфері електронного урядування у м. Києві є комплексна міська цільова програма «Електронна столиця» на 2015–2018 рр. (затверджена рішенням Київської міської ради № 654/1518 від 2 липня 2015 р.) [2]. У ній зазначено, що

«електронізація» м. Києва має стати підмогою у проведенні адміністративної реформи, базисом постійного вдосконалення державного і муніципального управління.

Одним із важливих принципів формування зазначеної Програми є концентрація ресурсів у найважливіших напрямках інформатизації. Відповідно, визначено пріоритетні проекти, спрямовані на розвиток електронного урядування, які описані в табл. 1.

У перший рік дії програми «Електронна столиця» в м. Києві було здійснено такі заходи:

- розширено функціональні можливості інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний веб-портал територіальної громади міста Києва», створено нові сервіси для мешканців;

- створено інформаційно-аналітичну систему «Електронна медицина», забезпечено впровадження, технологічне обслуговування і розгортання ІТС;

- модернізовано і стандартизовано ІТ-інфраструктуру, знижено витрати на її експлуатацію, вироблено і впроваджено єдині ІТ-стандарту побудови та обслуговування ІТ-ресурсів;

- розширено функціональні можливості програмно-технічного комплексу інформаційно-довідкової служби Контактного центру м. Києва. Модернізовано портал 1551.gov.ua та картографічні сервіси, запроваджено масову автоматизовану розсилку sms-повідомлень;

- здійснено заходи із забезпечення захисту інформації від витоку за рахунок акустичних каналів;

- розгорнуто регіональний вузол Спеціальної інформаційно-телекомунікаційної мережі Національної системи конфіденційного зв'язку в апараті виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), забезпечено його супровід [10, с. 116].

Варто зазначити, що представники громадянського суспільства теж активно беруть участь у розробці технологій електронного урядування у м. Києві. Так, за участю громадськості, експертів, міської влади, представників українських технологічних компаній та міжнародного бізнесу, громадських організацій, наукової та академічної спільноти у 2015 р. було розроблено Концепцію «Київ смарт ситі 2020» [7]. Одним із пріоритетних напрямків реалізації Концепції є е-урядування, що передбачає радикальну трансформацію системи управління містом, зокрема оптимізацію управління шляхом інтеграції процесів, систем та даних із використанням ін-

**Основні проекти щодо впровадження
електронного урядування та розвитку смарт сіті, реалізовані в м. Києві**

Проект	Характеристика
Інформування киян (оперативне надання інформації про події Києва, роботи комунальних служб тощо)	Інформація про важливі події міста зібрана на одному «майданчику» і доступна всім бажаним шляхом оперативного отримання sms або e-mail розсилки. За допомогою послуги sms кияни можуть дізнатися про надзвичайні ситуації, зміни у русі метро, перекриття доріг. За допомогою e-mail розсилки – про надзвичайні ситуації, зміни у русі метро та громадського транспорту, перекриття доріг, новини КМДА та районів, зустрічі із представниками влади, події, що проводяться за підтримки КМДА, планові відключення електроенергії, відключення води тощо. Для отримання сповіщень потрібно заповнити реєстраційну форму в розділі «Інформування киян» на оновленому порталі КМДА, процедура займає кілька хвилин.
Онлайн-петиції до Київради (механізм звернень до київської влади та забезпечення контролю їх розгляду)	Київ став першим містом в Україні, який впровадив цей інструмент електронної демократії та e-залучення (e-participation) громадян до вирішення проблем місцевого значення. Сервіс запрацював з 1 листопада 2015 р. і виявився досить успішним. Динаміка і тематика петицій до Київради формує «народний порядок денний», дає «соціальний ліфт» авторам та ідеям успішних петицій, пріоритетизує підняті питання в порядку денному місцевої влади. Рівень підтримки мерією успішних петицій складає понад 70%. Реалізований сервіс на сайті www.petition.kievcity.gov.ua . У разі збору під петицією 10 000 підписів впродовж 90 днів, на кожну з них Київрада в особі міського голови оприлюднює офіційну позицію щодо підтримки чи не підтримки петиції.
Мобільний додаток 1551 (можливість швидкого звернення до контактної центру столиці)	Проект дає змогу громадянину зателефонувати на гарячу лінію за багатоканальним телефоном 1551 та озвучити своє питання/проблему/пропозицію оператору (сервіс працює цілодобово). Аналогічна послуга доступна і на сайті Контактного центру м. Києва – https://1551.gov.ua . Попередньо зареєструвавшись, є можливість залишити звернення, додати супровідну інформацію та фото і надіслати запит. Одразу ж після цього надходить номер звернення, за яким можна відслідкувати стан його виконання на сайті. Також є можливість завантажити мобільний додаток, отримавши доступ до всіх функцій порталу, а також до інтерактивної карти відновлення комунальних послуг.
«Картка киянина» (єдина картка для максимально зручного доступу до столичних послуг)	Проект покликаний зробити життя мешканців столиці простішим і комфортнішим. «Картка киянина» поєднує повноцінну платіжну картку, електронні квитанції ЖКГ, єдиний квиток на культурні заходи та на проїзд у транспорті, інтеграцію із системою «Електронний рецепт», можливість отримання адміністративних послуг у режимі онлайн та, звичайно ж, ID-документ мешканця міста. Окрім того, що картка є матеріальним носієм персональних даних її власника, вона служить універсальним інструментом для отримання соціальної допомоги та пільг. Функціонал «Картки киянина» активно розвивається і постійно додаються все нові послуги та можливості.
Відкритий бюджет м. Києва (прозорість влади та контроль киянами міського бюджету)	Київ став першим українським містом, яке повноцінно запровадило «Відкритий бюджет». Метою проекту є забезпечення абсолютної прозорості та вільного доступу громадськості до інформації про стан виконання столичного бюджету через сайт http://new.kievcity.gov.ua . Ця система автоматично збирає, завантажує й обробляє показники в єдиній вітрині. Зокрема, автоматизовано потік обміну даними між муніципалітетом і казначейством. Діючий функціонал уже зараз дає можливість керівництву міста оперативно зупиняти платежі в разі спроби неефективного використання бюджетних коштів. А кияни можуть побачити максимально прозорий процес розподілення коштів.
Бюджет участі (можливість впливати на формування міського бюджету)	Головна мета проекту – дати мешканцям столиці можливість не лише краще розуміти процеси формування бюджету, а й безпосередньо взяти в них участь. Протягом місяця, здійснивши всього кілька кліків на відповідному сайті, кожен киянин міг збільшити та зменшити певні статті бюджету і, таким чином, запропонувати власну версію стосовно найактуальніших бюджетних питань у сферах охорони здоров'я, освіти та житлово-комунального господарства. Зібрана інформація (думки і пропозиції понад 1 000 активних киян) була передана на розгляд бюджетної комісії, яка, в свою чергу, використала їх під час формування бюджету.
Система електронних закупівель (запобігання корупції та повна прозорість усіх закупівельних процесів столиці)	Київ став першим містом в Україні, що повністю перевів свої допорогові закупівлі на систему електронних державних закупівель ProZorro. На кінець 2015 р. 50% усіх українських закупівель у системі відбувались саме в Києві. А загальна сума економії бюджетних коштів у столиці сягнула 120 млн. грн. На черзі повна інтеграція з проектом «Відкритий бюджет», що дозволить кожному киянину проаналізувати не лише цифри, що надаються в бюджеті, а й побачити всю історію проведення аукціону. Цей прозорий механізм унеможливує зловживання посадових осіб та забезпечує чесну конкуренцію, а також економію коштів міського бюджету.
Онлайн-реєстрація місця проживання (запобігання корупції та покращення системи надання адмінпослуг)	Внесення змін до процедури реєстрації місця проживання особи та зняття з реєстрації місця проживання особи – це один із перших, але дуже важливих кроків у рамках глобальної реформи надання адмінпослуг. На спеціальному порталі електронних послуг м. Києва є можливість подати електронну заявку на отримання цієї послуги, лише заповнивши анкету. Завдяки ідентифікації за допомогою BankID або «Картки киянина» система одразу має базові дані, отже, не доводиться заповнювати стандартні поля форми (ПІБ, дату народження тощо). В результаті, отримується реєстраційний номер та конкретний час, коли потрібно принести документи до відповідного Центру надання адміністративних послуг.

формаційно-комунікаційних технологій; забезпечення прозорості і підзвітності управління в місті; надання зручних е-послуг та кардинальне їх поліпшення для громадян; зменшення витрат на управління містом тощо. Концепція закладає базові засади для подальшого інфраструктурного, технологічного і соціального розвитку міста й визначає вектор трансформації міського простору відповідно до стандартів майбутнього.

У табл. 2 наведена інформація щодо основних проектів, які спрямовані на розвиток електронного урядування у м. Києві та відповідають намірам перетворити столицю в «розумне місто».

В цілому, інформаційно-комунікаційні технології сприяють прозорості адміністрування та управління містом, забезпечують надання доступних і якісних е-послуг, а також залучають громадян до участі у прийнятті рішень та впливу на розроблення міської політики.

Висновки і пропозиції. Отже, в м. Києві тривають процеси впровадження електронного урядування через формування дієвих організаційно-правових механізмів. Розвиток цієї сфери регулюється такими нормативно-правовими актами місцевого рівня: Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року, Комплексною міською цільовою програмою «Електронна столиця» на 2015–2018 рр., Концепцією розвитку центрів надання адміністративних послуг у місті Києві на 2016–2018 рр., Концепцією «Київ смарт сіті 2020» тощо. Вони спрямовані на трансформацію управління столицею в інтересах громадян з метою забезпечення його максимальної ефективності, прозорості і підзвітності на основі інформаційно-комп'ютерних технологій.

Протягом останніх років місцевим органам публічної влади м. Києва вдалося забезпечити прогресивні зміни щодо використання окремих інструментів електронного урядування. Серед інших, слід виокремити такі напрямки електронного урядування, які успішно втілені в столиці:

- єдиний веб-портал територіальної громади міста для інформування про соціальний, економічний та політичний напрямки розвитку, події і культурні заходи, забезпечення зворотного зв'язку містян із владою столиці;

- електронні послуги для досягнення максимальної прозорості й відкритості щодо надання адміністративних і публічних послуг жителям міста через наявну мережу ЦНАПів у столиці;

- електронний документообіг для суттєвого підвищення ефективності роботи місцевих ор-

ганів публічної влади столиці шляхом автоматизації усіх процесів діловодства, впровадження електронно-цифрового підпису документів із застосуванням надійних засобів захисту;

- онлайн-бюджет для забезпечення прозорості та вільного доступу громадськості до інформації про стан планування і виконання бюджету міста;

- бюджет участі – проект, спрямований на залучення жителів міста до прийняття рішень щодо розвитку міста, поліпшення діалогу між місцевою владою та громадськістю шляхом співпраці у плануванні та імplementації бюджетів учасників;

- електронні петиції до Київської міської ради для донесення потреб та ініціатив громадян до керівництва міста;

- електронні закупівлі – система, створена за ініціативи громадських організацій, комерційних майданчиків, державних органів та підприємців із метою прозорого та ефективного витрачання державних коштів, запобігання корупції шляхом громадського контролю і розширення кола постачальників, переходу до електронного документообігу, повної звітності та аналізу державних закупівель;

- єдина система обліку – єдина інформаційна система управління КМДА з оптимізацією та уніфікацією бізнес-процесів, єдина система утворення тарифів, створення єдиних підходів до аналізу інформації.

Водночас, під час розробки заходів щодо подальшого розвитку електронного урядування у м. Києві важливо звернути увагу на передовий досвід у цій сфері розвинених міст світу, що є перспективним напрямком подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури:

1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України № 2250-р від 13.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80>.
2. Про затвердження Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2015–2018 рр.: рішення Київської міської ради № 654/1518 від 2 липня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/I_docki2.nsf/alldocWWW/F5671BF2FE6B8BEFC2257E8C006873B9?OpenDocument.
3. Про затвердження Концепції розвитку центрів надання адміністративних послуг у місті Києві на 2016–2018 рр.: рішення Київської міської ради

- № 860/860 від 28 липня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/I_docki2.nsf/alldocWWW/F8148804315B15F3C22580280068704OpenDocument.
4. Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року : рішення Київської міської ради № 824/7060 від 15 грудня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=09TSF09EC1>.
 5. Звіт про виконання Міської цільової програми розвитку електронного урядування у м. Києві на 2012–2014 рр. та Міської цільової програми з технічного захисту інформації в м. Києві на 2012–2014 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ueuzi.kievcity.gov.ua/files/2015/6/23/Zvit_UEUZI_new.pdf.
 6. Коновал В. Механізми впровадження електронного урядування: регіональний аспект на прикладі міста Київ / В. Коновал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://itvesti.com.ua/tendencii/mehanizmi-vprovadzhennya-elektronnogo-uryaduvannya-na-prikladi-kieva-04-2014>.
 7. Концепція «Київ смарт ситі 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kyivsmartcity.com>.
 8. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування в органах місцевого самоврядування ; наук. ред. А. Яскевич – Вінниця : ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», 2015. – 84 с.
 9. Офіційний інтернет-портал Київської міської державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://kievcity.gov.ua>.
 10. Річний звіт міста Києва за 2015 рік / виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація); Reform assistance to Ukraine. Підтримка реформ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://kievcity.gov.ua>.
 11. United Nations E-Government Survey 2016. E-Government in Support of Sustainable Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN96407.pdf>.

Коновал В. О. Организационно-правовые механизмы внедрения электронного управления в городе Киев

В статье исследовано текущее состояние внедрения электронного управления в г. Киев. Проанализированы основные нормативно-правовые акты столицы, которые регулируют развитие этой сферы. Рассмотрено эффективность работы веб-сайта городской госадминистрации, функционирование системы электронного документооборота, организацию деятельности центров предоставления административных услуг, другие информационно-аналитические системы, приоритетные направления дальнейшего развития электронного управления, а также намерения превратить столицу в «умный город». Определены основные проекты электронного управления, которые успешно воплощены в г. Киев.

Ключевые слова: электронное управление в г. Киев, электронный документооборот, административные услуги, центры предоставления административных услуг, смарт сити.

Konoval V. A. The organizational and legal mechanisms for implementation e-government in Kyiv

In the article investigated the current status of e-government in the city Kyiv. Analyzed basic regulations of the capital, which regulate the development of the sector. Considered the efficiency of the web-site of the city administration, the functioning of e-documents, organization of centers of administrative services, information and other analytical systems, priority areas for further development of e-government and intentions to turn the capital into smart city. Identified the basic e-government projects that are successfully implemented in the city Kyiv.

Key words: e-governance in the city Kyiv, e-document management, administrative services, centers of administrative services, smart city.